

5. Cele i działania

Cel główny: Włączenie osób z zaburzeniami psychicznymi w rynek pracy poprzez zastosowanie zróżnicowanych form wspieranego i wspomaganego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej.

Jednym z głównych problemów osób z zaburzeniami psychicznymi jest brak pełnego udziału w życiu społecznym i zawodowym. Jego przyczyn należy upatrywać zarówno w sferze mentalnej obejmującej postrzeganie osoby z zaburzeniami psychicznymi jako niezdolnej do pracy zawodowej, jak również w niedociągnięciach systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych. Stereotyp bierny, nieporadny i uzależniony od rodziny osoby z zaburzeniami psychicznymi jest głęboko zakorzeniony w świadomości samych osób niepełnosprawnych, jak również świadomości społecznej. Osoby z tym rodzajem niepełnosprawności zostały objęte systemem pomocy społecznej. Sieć środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej oraz usług opiekuńczych jest dostępna i dobrze rozwinięta, zwłaszcza w większych miastach. Rehabilitacja zawodowa obejmuje niewielką część tej kategorii osób. Ogranicza się przede wszystkim do zatrudnienia na rynku chronionym, od stosunkowo krótkiego czasu, w podmiotach ekonomii społecznej. Przeważająca część osób z zaburzeniami psychicznymi jest bierna zawodowo. Celem głównym „Wojewódzkiego Programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego i wspomaganego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi” jest jak najszersze włączenie tych osób w rynek pracy poprzez objęcie ich zróżnicowanymi formami wspieranego i wspomaganego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej. I tak, jak złożone i wielowymiarowe są przyczyny utrwalonej bierności zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi, tak wielowymiarowe powinny być cele i działania zmierzające do zaktywizowania tej kategorii osób niepełnosprawnych. Cele szczegółowe zakładają monitorowanie sytuacji osób z zaburzeniami psychicznymi w obszarze zatrudnienia i aktywizacji zawodowej. Brak wiedzy statystycznej o tych osobach oraz informacji o ich potrzebach, możliwościach, predyspozycjach uniemożliwia podjęcie skutecznych działań na rzecz włączenia tej kategorii osób w rynek pracy. Cele szczegółowe odnoszą się także do sfery mentalnej, w tym przełamywania stereotypów dotyczących postrzegania osób z zaburzeniami psychicznymi jako niezdolnych do pracy i kształtowania świadomości pracodawców w zakresie zatrudniania tych osób. Program zakłada, że przy odpowiednim

wspieraniu osoba z zaburzeniami psychicznymi może i powinna przełamać bierność zawodową, rozwinąć potencjał, wiarę we własne możliwości, ambicje i pozostałe cechy czyniące z niej dobrego i cenionego pracownika. Niezbędna jest tu także wiedza, świadomość i otwartość pracodawców na zatrudnienie tych osób i stworzenie warunków, w których obie strony zyskują korzyści - pracownik, będąc aktywnym zawodowo i pracodawcą, mając pracownika przyczyniającego się do rozwoju firmy. Realizacja kolejnych celów obejmie promowanie zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w podmiotach ekonomii społecznej oraz wdrażanie zindywidualizowanych form wsparcia skutkujących włączeniem osób z zaburzeniami psychicznymi w rynek pracy i przełoży się na wymierne efekty w postaci wyszkolenia kadry współpracującej z osobami niepełnosprawnymi, sfinansowaniu projektów obejmujących zatrudnienie tej kadry, a w dalszej perspektywie zatrudnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi. „Wojewódzki Program rozwoju zróżnicowanych form wspieranego i wspomaganego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi” obejmie działania zmierzające do stworzenia otwartego i wspierającego środowiska, w którym możliwa jest aktywność zawodowa osoby z zaburzeniami psychicznymi, a przez to jej rozwój osobisty i uzyskanie jak największej autonomii i samodzielności, zarówno w sferze życia osobistego, jak i społecznego. W tym celu konieczne są działania legislacyjne, organizacyjne oraz wsparcie finansowe przeznaczone na osiągnięcie zakładanych celów szczegółowych. Osoby z zaburzeniami psychicznymi są szczególną kategorią osób niepełnosprawnych, łatwo i powszechnie spychaną na margines życia społecznego. Tworzenie warunków do jak najlepszego funkcjonowania tych osób powinno obejmować kompleksowe działania instytucji i organizacji, przygotowanie kadry, promocję zatrudniania, wypracowanie efektywnych, nowoczesnych modeli aktywizacji, podnoszenie nakładów finansowych i ich efektywne rozdysponowanie, a wszystko to przy założeniu indywidualizacji pracy i wsparcia osoby z zaburzeniami psychicznymi, poszanowania jej praw, respektowania potrzeb i możliwości.

Tabela 13 Cel szczegółowy Nr 1: Monitorowanie sytuacji osób z zaburzeniami psychicznymi w obszarze zatrudnienia i aktywizacji zawodowej

Nazwa działania	Jednostka realizująca działanie
Prowadzenie badań i monitoringu w obszarze zatrudnienia i aktywizacji zawodowej przez powiatowe urzędy pracy	powiatowe urzędy pracy

Tabela 14 Cel szczegółowy Nr 2: Przełamywanie stereotypów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi na rynku pracy i podnoszenie świadomości pracodawców dotyczącej zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi

Nazwa działania	Jednostka realizująca działanie
Cykliczne spotkania z osobami z zaburzeniami psychicznymi oraz organizacjami zrzeszającymi osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich rodziny dotyczące ich możliwości zawodowych i włączenia w rynek pracy	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
Spotkania z pracodawcami mające na celu podnoszenie świadomości pracodawców dotyczącej zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi	Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Kampanie mające na celu przełamywanie stereotypów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi na rynku pracy i podnoszenie świadomości pracodawców dotyczącej zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi (ulotki, broszury, kampanie w mediach społecznościowych)	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie

Tabela 15 Cel szczegółowy Nr 3: Promowanie zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w zróżnicowanych formach przedsiębiorczości społecznej

Nazwa w działania	Jednostka realizująca działanie
Spotkania z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych dotyczące zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej z terenu województwa lubelskiego
Spotkania z organizacjami pozarządowymi poświęcone zatrudnieniu osób z zaburzeniami psychicznymi w podmiotach ekonomii społecznej	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej z terenu województwa lubelskiego

Tabela 16 Cel szczegółowy 4: Promowanie zindywidualizowanych form wsparcia skutkujących włączeniem osób z zaburzeniami psychicznymi w rynek pracy

Nazwa w działania	Jednostka realizująca działanie
Świadczenie usług poradnictwa zawodowego	Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie (Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej), powiatowe urzędy pracy, agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych
Szkolenia asystentów/trenerów pracy	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego UMWL
Finasowanie usług asystentów/trenerów pracy	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
Wdrażanie zindywidualizowanych form wsparcia skutkujących włączeniem osób z zaburzeniami psychicznymi w rynek pracy w formie zlecenia zadań organizacjom pozarządowym oraz konkursów finansowanych ze środków pozabudżetowych	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego UMWL

6. Wskaźniki

Tabela 17 Wskaźnik - Cel szczegółowy Nr 1: Monitorowanie sytuacji osób z zaburzeniami psychicznymi w obszarze zatrudnienia i aktywizacji zawodowej

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2018)	2019	2020	2021	2022	Miara realizacji celu
Liczba badań w obszarze zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi przeprowadzona przez powiatowe urzędy pracy	0	1	1	1	5	W latach 2019 – 2021 1 corocznie W 2022 r.- 5.

Tabela 18 Wskaźniki - Cel szczegółowy Nr 2 : Przełamywanie stereotypów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi na rynku pracy i podnoszenie świadomości pracodawców dotyczącej zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2018)	2019	2020	2021	2022	Miara realizacji celu
Liczba spotkań z osobami z zaburzeniami psychicznymi i organizacjami zrzeszającymi osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich rodziny poświęconych przełamywaniu stereotypów dot. osób z zaburzeniami psychicznymi na rynku pracy	0	1	1	1	1	1 corocznie
Liczba spotkań z pracodawcami mające na celu podnoszenie świadomości pracodawców dotyczącej zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi	0	1	1	1	1	1 corocznie
Liczba kampanii mających na celu przełamywanie stereotypów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi na rynku pracy i podnoszenie świadomości pracodawców dotyczącej zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi (ulotki, bilbordy, kampania w mediach społecznościowych)	0	0	1	1	1	3 w okresie realizacji Programu

Tabela 19 Wskaźniki - Cel szczegółowy Nr 3: Promowanie zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w zróżnicowanych formach przedsiębiorczości społecznej

Nazwa wskaźnika	Wartość na bazowa (2018)	2019	2020	2021	2022	Miara realizacji celu
Liczba spotkań z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego dotyczące zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi	0	1	1	1	40	W latach 2019 – 2021 1 corocznie W 2022 r.- 40
Liczba spotkań z organizacjami pozarządowymi, które podejmują działania na rzecz osób z zaburzeniami	0	1	1	1	40	W latach 2019 - 2021 1 corocznie

Nazwa wskaźnika	Wartość na bazowa (2018)	2019	2020	2021	2022	Miara realizacji celu
psychicznymi poświęcone zatrudnieniu osób z zaburzeniami psychicznymi przez organizacje oraz tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej						W 2022 r.- 40

Tabela 20 Wskaźniki - Cel szczegółowy Nr 4: Promowanie zindywidualizowanych form wsparcia skutkującym włączeniem osób z zaburzeniami psychicznymi w rynek pracy

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2018)	2019	2020	2021	2022	Miara realizacji celu
Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, które skorzystają z usług poradnictwa zawodowego	0	40	40	40	400	1600* w okresie realizacji Programu
Liczba osób, które będą przeszkolone w zakresie świadczenia usług asystenta/trenera pracy	0	5	7	9	11	32 w okresie realizacji Programu
Liczba osób świadczących usługi asystenta/trenera pracy sfinansowanych/ dofinansowanych w ramach Programu	0	0	3	5	7	15 w okresie realizacji Programu
Liczba umów o zlecenie organizacjom pozarządowym zadań z zakresu zindywidualizowanych form wsparcia skutkujących włączeniem osób z zaburzeniami psychicznymi w rynek pracy	0	2	2	4	4	12 w okresie realizacji Programu

*Wartość docelowa wskaźnika została określona na podstawie przeprowadzonych monitoringów z realizacji Programu w lata 2019 – 2020 gdzie wskaźnik ten wynosił odpowiednio 499 i 404